

Jesus Christus, Seun van God, is ons Versoening

'n Missionêre Christologie

PIETER VERSTER

**Jesus Christus,
Seun van God,
ís ons
Versoening**

'n Missionêre Christologie

PIETER VERSTER

SUN PRESS

Jesus Christus, Seun van God, is ons Versoening

Uitgegee deur SUN MeDIA Bloemfontein onder die SUN PRess-druknaam.

Professionele en navorsingswerk word onder hierdie druknaam gepubliseer in druk- en elektroniese formaat. Hierdie publikasie kan direk bestel word by www.sun-e-shop.co.za.

Hierdie publikasie is deur die Uitgewer aan 'n onafhanklike dubbel-blinde portuurevaluering onderwerp.

Alle regte voorbehou.

Kopiereg © 2017 SUN MeDIA Bloemfontein & die outeur

Voorblad en ontwerp gebaseer op die skildery getiteld 'The Last Supper' deur Pascal Dagnan-Bouveret, in publieke domein na aanleiding van die ouderdom van die skildery [Wikimedia Commons].

Geen gedeelte van hierdie boek mag sonder die skriftelike toestemming van die uitgewer gereproduseer of in enige vorm deur enige elektroniese, fotografiese of meganiese middel weergegee word nie, hetsy deur fotokopiëring, plaat-, band- of laserskryfopname, mikroverfilming, via die Internet of e-pos of enige ander stelsel van inligtingsbewaring of -ontsluiting.

Die menings in hierdie publikasie is dié van die outeur en weerspieël nie noodwendig die opinies van die uitgewer nie.

Eerste uitgawe 2017

ISBN 978-1-928424-10-9 (gedrukte weergawe)

ISBN 978-1-928424-11-6 (digitale weergawe)

DOI: <https://doi.org/10.18820/9781928424116>

Bandontwerp, bladuitleg en produksie deur SUN MeDIA Bloemfontein
Winkel 1, Bloemgate Sentrum, Nelson Mandela-rylaan, Bloemfontein, 9301
www.africansunmedia.co.za | www.sun-e-shop.co.za

Opedra aan my vrou Ernéne en drie kinders, Wanda, Frida en Pieter Lafras.

Hierdie publikasie is gebaseer op navorsing wat deur die NNS (NRF) van Suid-Afrika ondersteun is. Alle standpunte, gevolgtrekkings en voorstelle wat gemaak word, is die standpunt van die outeur en die NNS (NRF) aanvaar geen verantwoordelikheid daarvoor nie.

Hierdie publikasie is mede moontlik gemaak deur 'n ruim finansiële bydrae van die SA Akademie vir Wetenskap en Kuns.

Inhoudsopgawe

Voorwoord	xiii
-----------------	------

HOOFSTUK 1

Die benadering van die Christologie van die Een wat ons versoening is vanuit die bron van die openbaring	1
1.1 INLEIDING	2
1.2 PROBLEEMSTELLING	2
1.3 UITGANGSPUNTE	3
1.3.1 Openbaring in die Skrif	4
1.3.2 Problematisering deur die postmodernisme	6
1.3.3 Die reformatoriese beginsel	7
1.3.4 Teks en konteks	8
1.3.5 Gesonde eksegesi	12

HOOFSTUK 2

'n Sendingbenadering tot die Christologie van die Een wat ons versoening is	17
2.1 DIE BEGRIP SENDING	18
2.2 DIE <i>MISSIO DEI</i>	22
2.3 SENDING AS BESTAANSWYSE	27

HOOFSTUK 3

Jesus die Seun van God, die Een wat ons versoening is	35
3.1 DIE HISTORIESE JESUS	36
3.2 DIE PRE-EKSISTENSIE VAN JESUS CHRISTUS AS DIE EEN WAT ONS VERSOENING IS	42
3.2.1 Nicea 325	42
3.2.2 Chalcedon 451	42

3.2.3	Eksponente oor Jesus Christus se goddelikheid	43
3.2.3.1	Calvyn: Jesus Christus as ware God en ware mens	43
3.2.3.2	Barth: Jesus Christus as die ware openbaring van die Gans Andere	44
3.2.3.3	Heyns: Christus van Bo	46
3.2.3.4	Jonker: Jesus se unieke verhouding tot die Vader	48
3.2.3.5	Kärkkäinen: Die pre-eksistensie van Jesus	50
3.2.3.6	Dunn: Progressie aangaande die belydenis aangaande Jesus se pre-eksistensie	53
3.2.3.7	Schreiner: Jesus as ware Seun van God	57
3.2.3.8	Hurtado: Jesus Christus as die Een wat aanbid word	59
3.2.3.9	NT Wright: Jesus Christus en die belydenis van monoteïsme	64
3.2.3.10	A van de Beek: God is EEN	69
3.3	SAMEVATTING	75

HOOFSUK 4

	Eksegetiese en hermeneutiese oorwegings aangaande die heerlikheid van Jesus Christus as die Een wat ons versoening is	77
4.1	INLEIDING	78
4.2	OU TESTAMENTIESE PERSPEKTIEWE	80
4.2.1	Die ewigheid van God in die Ou Testament	81
4.3	PERSPEKTIEWE IN DIE NUWE TESTAMENT	96
4.3.1	Die heerlikheid van Christus in Matteus	97
4.3.2	Markus	102
4.3.3	Lukas	106
4.3.4	Handelinge	109

4.3.5	Samevattend: Sinoptiese Evangelies en Handeling	110
4.3.6	Die Johannes-evangelie	111
4.3.7	Koningskap en heerskappy: Openbaring	117
4.3.8	Paulus	126
4.3.8.1	Filippense	127
4.3.8.2	Romeine	131
4.3.8.3	Kolossense	133
4.4	SAMEVATTING	144

HOOFTUK 5

	Die eie aard van die koningskap van Jesus Christus as die Een wat ons versoening is	146
5.1	INLEIDING	147
5.2	YAHWEH EN JESUS CHRISTUS	147
5.3	DIE KONINGSKAP EN VERHOUDING MET ANDER GODSDIENSLEIERS	153
5.4	IMPLIKASIES VAN KOLOSSENSE 1 EN DIE KONINGSKAP VAN CHRISTUS	155
5.4.1	Jesus Christus het reg op alle aspekte van die heelal	156
5.4.2	Die eenheid van Christus met God beteken dat die heil volledig en totaal in Hom is	157
5.4.3	Die versoening is heilbrengend in Hom wat sy lewe gegee het aan die kruis maar ook opgestaan het uit die dode	158
5.4.4	Die Christologiese implikasies van die heil is dat alle magte moet erken dat dit beperk word deur die Een wat volledige heil bring	159
5.5	SAMEVATTING	160

HOOFSUK 6

Jesus Christus as die ware Profeet is die Een wat ons versoening is ... 161

6.1	INLEIDING	162
6.2	OU TESTAMENTIESE PERSPEKTIEWE	162
6.3	JESUS CHRISTUS AS WARE PROFEET IN DIE NUWE TESTAMENT	166
6.4	DIE PROFETIESE AMP EN SOSIALE VERHOUDINGE	168
6.5	DIE PROFETIESE AMP EN DIE POLITIEK	169
6.6	DIE PROFETIESE AMP EN DIE WETENSKAP	172
6.7	DIE PROFETIESE AMP EN DIE TEGNOLOGIE	179
6.8	DIE PROFETIESE AMP EN DIE EKONOMIE	180
6.9	'N BETEKENISVOLLE TOEKOMSVERWAGTING	186
6.10	DIE PROFETIESE AMP VAN JESUS CHRISTUS EN DIE HEILIGE GEES	195
6.11	DIE PROFETIESE AMP EN DIE OPROEP TOT GEHOORSAAMHEID	198
6.12	DIE PROFETIESE AMP EN DIE POST-KOLONIALE TEOLOGIE	202
6.13	DIE PROFETIESE AMP EN DIE SENDING	208

HOOFSUK 7

Jesus die groot Hoëpriester is die Een wat ons versoening is 209

7.1	INLEIDING	210
7.2	EEN VIR ANDER	210
7.3	JESUS CHRISTUS ALLEEN IS DIE VOLHEID VAN DIE VERSOENING	214
7.3.1	Die geboorte van Christus	215
7.3.2	Jesus Christus se aardse lewe	217
7.3.3	Die kruisiging	218

7.3.4	Die Opstanding	244
7.3.5	Lewe na die dood	247
7.3.6	Hemelvaart	260
7.3.7	Die Wederkoms	262
7.4	SAMEVATTING	263

HOOFSUK 8

Die sendingimplikasies van die Christologie	265
--	------------

Bibliografie	276
---------------------------	------------

Indeks	295
---------------------	------------

PIETER VERSTER is professor in Sendingwetenskap in die Departement Praktiese en Missionale Teologie van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van die Vrystaat. Hy is ook 'n geordende leraar van die NG Kerk en hy beskik oor 'n C3-gradering van die Nasionale Navorsingstigting (NNS).

In 2008 is sy boek: *A Theology of Christian Mission: What Should the Church Seek to Accomplish?* deur Edwin Mellen Press in New York gepubliseer. In 2012 publiseer SUN PRESS sy boek: *New Hope for the Poor*. Verskeie van sy artikels is in geakkrediteerde tydskrifte gepubliseer.

Pieter is getroud met Ernéne en hulle het twee dogters, Wanda en Frida, en 'n seun, Pieter Lafras.

Voorwoord

As teologiese student het ek met die werke van Athanasius kennis gemaak. Sy wonderbare getuienis aangaande die Godheid van Jesus Christus het my diep geraak. Natuurlik volg dit op die getuienis van die Bybel self. Nie alleen getuig Petrus aangaande Jesus, U is die Christus, die Seun van die lewende God nie, maar Johannes skryf op lieflike wyse oor die Eenheid tussen God die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Daar is egter ook oorvloedige ander getuienisse daarvoor in die Nuwe Testament. Daardie spoor wou ek graag, ook in gesprek met teoloë, volg. Hierdie belydenis word tans bevraagteken. Dit is egter my oortuiging dat dit tot die essensie van die Evangelie behoort en steeds met volle oortuiging bely moet word. Daarom is gepoog om wetenskaplik eerlik maar ook met oortuiging te bely dat Jesus God uit God is. Die betekenis daarvan vir die sending is onuitspreeklik groot.

Ek is ten volle ondersteun deur Ernéne, my vrou, en kinders Wanda, Frida en Pieter Lafras. Aan hulle my grootste dank en liefde.

Proff A van de Beek en AH Snyman het kosbare advies verskaf en ek waardeer dit opreg. Dr A Odendaal het hulp verleen en Dr M Sukdaven en Prof PJ Strauss het verslae aan die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns verskaf wat ek ook opreg waardeer. Die finansiële steun van die Akademie, die Universiteit van die Vrystaat en die NNS (NRF) word hoog op prys gestel.

Mev. Huibré Lombard wil ek graag bedank vir ure se werk aan taalversorging van die teks.

Alle eer moet egter aan God, Vader, Seun en Heilige Gees, gebring word. *Soli Deo Gloria.*

Pieter Verster

Universiteit van die Vrystaat

Desember 2017

HOOFSTUK I

Die benadering van die
Christologie van die Een
wat ons versoening is
vanuit die bron van
die openbaring

1.1 INLEIDING

'n Missionêre Christologie benader die Christologie vanuit die perspektief van die openbaring en betekenis van Jesus Christus vir die wêreld. Dit is alreeds 'n bepaalde uitgangspunt, maar word die beginpunt. Die persoon en werk van Christus staan sentraal. Die Christologie bepaal die teologie rakende die benadering van die krisis wat tans in die wêreld voorkom. Wie is Jesus Christus? Wat moet aangaande Hom geglo word? Wat is die betekenis van Jesus Christus in verband met die mens in krisis? Wat is die betekenis van sy optrede op aarde vir die mens in al sy/haar verbande? Hoe raak Christus se daad van versoening die toekoms van die mens in die wêreld? Wat is die betekenis van Jesus Christus vir die ewigheid en die ewige lewe? Is daar 'n aanvaarbare Christologiese standpunt wat duidelike riglyne gee oor die kerk se belydenis aangaande Hom en daardeur die kerk se teenwoordigheid in die wêreld bevestig? Beteken dit dat die Christologie 'n Christologie van 'onder' moet wees? Of bepaal Christus self die Christologie en is wie Hy is en wat Hy doen bepalend, soos in die belydenis van Nicea en die besluite van Chalcedon in hierdie verband uitgedruk word? Nie alleen word bely dat Hy "God uit God, Lig uit Lig, waaragtige God uit waaragtige God" is nie, maar ook dat Hy volledig mens geword het en dat sy twee nature op wonderbaarlike wyse verenig is: asungutos, atreptos, adiaretos, achoristos, onvermeng, onveranderd, ongedeel, ongeskei. Hoe word hierdie belydenis verstaan en wat is die betekenis hiervan vir die wêreld? Is dit nog 'n relevante belydenis? Word hier nie reeds 'n keuse vir 'n Christologie wat uit Westerse filosofiese denke ontstaan, gemaak nie? Die vraag is inderdaad: Wat is die bakermat van die Christelike oortuiging aangaande Jesus? Vanuit hierdie oortuiging moet met ander in gesprek getree word. Daar moet indringend antwoorde gesoek word rakende verskeie uitdagings wat die huidige Christologie tans moet trotseer.

1.2 PROBLEEMSTELLING

In die lig van die verskeidenheid standpunte oor Jesus Christus en hoe hierdie standpunte die sending bepaal, word die unieke betekenis van Jesus Christus as Seun van God ondersoek. Die Christologie moet indringend aandui wat aangaande Jesus Christus geglo word. Om dit te bepaal, moet die Bron wat oor Jesus Christus getuig deeglik nagegaan word. Daar moet 'n aanvaarbare getuienis rakende Hom gevind word. Die vraag moet gevra word: Wat is die betekenis van

Jesus as Seun van God en self God? Vanuit hierdie getuienis moet ook gevra word wat dit vir die sending beteken. Onder die huidige omstandighede, met die verskeidenheid implikasies van sending, sal ook indringend gevra moet word wat sending behels, sowel as hoe die Christologie die sending bepaal. Daar moet ook gevra word hoe die koninkryk wat deur Christus bepaal word op alle terreine van die lewe vernuwing bring.

As sentrale uitgangspunt dien die diepgaande vraag na die EENHEID van God en die implikasies daarvan vir die sending. As hipotese word gestel dat die lewende God deeglik betrokke is by die mens en die wêreld en deur Jesus Christus as Seun van God wat ons versoening is, wat beteken dat die volheid van verlossing in Jesus Christus self volledig teenwoordig is, en deur die Heilige Gees die heil in tyd en ewigheid sigbaar maak. Transendensie is vir die sending onontbeerlik. Dit beteken nie dat die menswording van Jesus Christus geringgeskat word nie, of dat enigsins beweer word dat Hy nie volledig mens geword het nie, en dat Hy die mens in sy/haar bestaan volledig erken nie, maar wel dat Hy Een met die Vader is. In hierdie EENHEID met die Vader bring Hy heil.

1.3 UITGANGSPUNTE

Ten eerste moet die hermeneutiese en eksegetiese uitgangspunte vasgestel word. Die uitgangspunte in die benadering van die Christologie moet vasgelê word. Daar moet dus verklaar word wat die grondslag van die studie is. In die teologiese besinning moet gevra word wat die inhoud van die wetenskaplike besinning is. Die reformatoriese benadering word hier gevolg. Dit beteken dat die oortuiging dat God Homself openbaar die grondslag van die teologie vorm. Van der Walt (1999:1) skryf dat die Christelike godsdiens reeds vanaf sy oorsprong nie as 'n wêreldontvluggende nie, maar eerder as wêreldveranderende transformerende krag beskou moet word.¹ Die hele lewe moet vernuwe word. Vanuit die innerlike

1 Van der Walt skryf (1999:109):

In die geval van die Christen is hierdie geloof op God se drieërlei openbaring (woordeloos in die skepping, in talige vorm in die Skrif en verpersoonlik in Christus) gegrond. Daar is dus twee rigtings: Aan die een kant is die geloof gegrond in die Woord, en aan die ander kant laat die geloof (via die lens, tregter of filter van die lewensvisie) die Woord sy uitwerking in die lewe vind. In die geval van die Christen sal daar dus 'n intieme wisselwerking tussen geloof en openbaring moet plaasvind.

In *Jesus Christus, Seun van God, is ons versoening: 'n Missionêre Christologie* beklemtoon Pieter Verster die unieke betekenis van Jesus Christus as Seun van God en die implikasies van hierdie belydenis vir die sending. Verster lig die betekenis vir die sending uit deur 'n hermeneutiek en evangeliese grondslag vir die interpretasie van die Bybelse teks en konteks binne die post-moderne wêreld te ontwikkel. Die Christologiese benadering is essensieel vir sending, veral in die lig van Christus as Versoener in sy ampte as Koning, Profeet en Priester. Deeglike Skrifbewyse word voorgelê om sy standpunt te verduidelik.

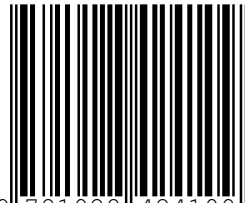
Dr Maniraj Sukdaven

Religiekunde en Missiologie, Universiteit van Pretoria

SUN PRESS

ISBN 978-1-928424-10-9

9 781928 424109

www.sun-e-shop.co.za